

Nigérie

Přehlížená
humanitární katastrofa

Editorial

Vážení a milí příznivci Lékařů bez hranic,

uprostřed Afriky se právě teď odehrává jedna z nejhorších humanitárních katastrof posledních let. Krize v oblasti Čadského jezera, kde se sbíhají hranice čtyř států, je naprosto přehlížena. Je důsledkem působení hnutí Boko Haram, které si nyní říká Západoafrická provincie Islámského státu. A ten si skutečně svojí brutalitou a mírou utrpení, které civilnímu obyvatelstvu způsobuje, s vlastním takzvaným Islámským státem nezádá.

Krize tam trvá už několik let, nyní eskaluje. Armády Nigérie, Čadu a Kamerunu zahájily rozsáhlou ofenzívu proti Boko Haram a jak postupují, tak se ukazuje skutečný rozsah katastrofy. Násilí vyhnalo z domova odhadem 2,7 milionu lidí ze čtyř zemí a v celé oblasti ohrožuje na 3,8 milionu obyvatel. Více se o tématu dočtete uvnitř zpravodaje.

Zůstaňme ještě v Africe – věřili byste, že v dnešní přetechnizované době existují města velikosti Prahy, tedy s více než milionem obyvatel, pro která neexistují mapy? Přesně takovým příkladem je Bunia na východě Demokratické republiky Kongo. Podobných míst je na světě celá řada a proto se *Lékaři bez hranic* zapojili do projektu zvaného „Missing Maps: Zaplňte bílá místa na mapách“, který podobná místa mapuje pomocí satelitních snímků. Podrobnosti se opět dočtete uvnitř čísla.

Do mapování slepých míst se můžete zapojit i vy a není to jediný způsob, jak podpořit činnost *Lékařů bez hranic*. Často se na veřejnost

obracíme s prosbou, aby nás podpořila buď finančně, nebo tím, že se k nám přidá a vyjede na misi. Zároveň rozumíme tomu, že pro někoho není možná ani jedna varianta. Mezi další možnosti patří právě účast na mapovacích setkáních nebo získávání prostředků takřkajíc v rodině nebo mezi přáteli. O několik stránek dále najdete celou řadu zajímavých nápadů, jak to lze udělat, ať jde o hubnutí, péčení nebo běh.

Lékaři bez hranic se při vlastní práci v terénu vždy snaží držet krok s dobou – jednoduše proto, že nám to umožňuje co nejefektivněji využívat prostředky svěřené nám dárci a nabídnout našim pacientům v podmínkách, ve kterých se nacházíme, maximální možnou kvalitu péče. A jelikož ani my v Praze nechceme zůstat pozadu, tak právě pracujeme na způsobu, jak přijímat dary v bitcoinech – jako první velká nezisková organizace v ČR.

Jedna z našich anestezioložek jednou dostala dotaz – „A má to všechno smysl? Vždyť všem stejně nepomůžete.“ Odvětila: „Všem nepomůžeme a víme to, ale přinášíme naději, naději konkrétním lidem ve zdánlivě beznadějně situaci – uprostřed války, která trvá již léta, nebo po zemětřesení, které lidi v minutě připravilo o vše.“ A já děkuji všem, kdo jsou s námi a umožňují nám to.

S úctou

Pavel Gruber, ředitel

OBSAH

- 3 Nigérie**
Přehlížená humanitární katastrofa
- 6 Infografika**
Missing Maps: Zaplňte bílá místa na mapách
- 8 Zprávy z terénu**
Největší očkovací kampaň proti choleře; Odchod ze severu Jemenu

- 9 Dopis z mise**
Zdeněk Müller:
Cesta na misi v Iráku
- 10 Naš dárce**
Běhám, tedy pomáhám
- 11 Léčit může i upečená bábovka**
Fundraisingové okénko

BEZ HRANIC

zpravodaj Lékařů bez hranic

Vydavatel

Lékaři bez hranic – Médecins Sans Frontières in Czech Republic, o.p.s.

Veřejná sbírka: 111 333 / 2700

Kontakt: Seifertova 555/47, 130 00 Praha 3

t: 257 090 150

e: office@lekari-bez-hranic.cz

w: www.lekari-bez-hranic.cz

Redakce

Iveta Polochová, Jasňa Štédrová,
Jan Böhm, Jakub Hein

Grafická úprava

Toman Design

Cena tisku: 3,02 Kč

Přehlížená katastrofa v Nigérii

V nigerijském státě Borno se bez většího zájmu světa odehrává jedna z nejhorších humanitárních krizí v Africe. Mnoho lidí je kvůli bojům vysídleno či odříznuto od světa v enklávách a naléhavě potřebuje jídlo, lékařskou péči, pitnou vodu a přístřeší. Lékaři bez hranic v ČR proto vyhlásili krizovou sbírku na pomoc v Nigérii.

Jsem z vesnice, která leží patnáct kilometrů od města Banki. Jednou do naší vsi přijeli ozbrojení muži a zakázali nám pracovat i cestovat. Chovali se násilně a zastrašovali nás. S mužem a dětmi jsme utekli do buše, na ochranu jsme si vzali mačety a tyče. A tehdy přišel hlad. Vařili jsme to, co se nám podařilo najít, třeba jáhly nebo fazole. Mohli jsme je vařit ale jen během dne, jelikož po setmění by oheň přilákal ty, před kterými jsme se schovávali,“ vypráví jednadvacetiletá Dayo, jak začaly její útrapy, které se tolik podobají strastem dalších statisíců lidí na severu Nigérie.

Stát Borno, jenž se rozkládá na severovýchodě nejlidnatější africké země, totiž postihla jedna z nejhorších humanitárních katastrof posledních let. Přinejmenším půl milionů tamních obyvatel, kteří jsou vysídleni či odříznuti v enklávách mimo tamní hlavní město Maiduguri, zoufale potřebuje jídlo, zdravotní péči, pitnou vodu a přístřeší. Zdravotnická situace je kritická.

„Naši vesnici vypálili. Během útoků jsem přišla o matku, otce a tchýni. Když jsme s mužem a dětmi přišli do Banki, neměli jsme zholu nic. Ani talíř či hrnek. Měla jsem jen nějaké oblečení. Z města jsme pak nemohli odejít a nemohli jsme ani dělat nic jiného, než čekat na humanitární pomoc, na které jsme byli zcela závislí. Úřady naštěstí distribuují nějaké jídlo, ale není ho dost. Dostávali jsme ani ne dva kilogramy rýže nebo kukuřice na týden, někdy nám to muselo vystačit i dva týdny. Pokud jsme potřebovali palivo, rozebírali jsme dříví z různých dřevníků nebo hledali věci v opuštěných budovách,“ líčí Dayo a podotýká, že za celou dobu, co rodina přebývala

Tábor pro vnitřně vysídlené lidi ve městě Bama

ve městě Banki, neviděla ani kousek mýdla. Kromě toho musela šetřit každé deci vody.

Raději bych žila i pod stromem...

Měla takový hlad, až měla pocit, že z toho už ztrácí soudnost. „Když na mě někdo promluvil, nepoznala jsem, jestli to je muž nebo žena,“ říká. Jedno z jejich dětí – teprve čtyřletý syn Barine – kvůli nedostatku stravy začal trpět vážnou akutní podvýživou, což je život ohrožující stav. Dítě potřebovalo okamžitě do nemocnice

a tak ho tým *Lékařů bez hranic* spolu s matkou coby doprovodem odeslal z Banki do nemocnice Mora v sousedním (nedalekém) Kamerunu.

Po devíti dnech lékařské péče se Barineho zdravotní stav výrazně zlepšil, ačkoliv stále nebyl schopen polykat terapeutickou stravu k léčbě podvýživy. Barine ale přežil, na rozdíl od dvou z celkem pěti dětí, které *Lékaři bez hranic* poslali do kamerunské nemocnice společně s ním. Jejich stav už byl tak vážný, že je nešlo zachránit.

„Ačkoliv je Banki můj domov, mám příliš velkých strach se tam vrátit. Slyšela jsem, že za →

jednu noc tam byly uneseny tři děti a dvě ženy, unesli je spolu s veškerým jejich jídlem. Mám obrovský strach o své děti, které tam zůstaly. Stará se teď o ně můj bratr, ale nemocný je i můj další syn. Pokaždé, když mi dají v nemocnici najíst, myslím na lidi, kteří tam zůstali. Strašně moc chci, aby sem za mnou přijel zbytek mé rodiny. Spokojeně bych žila i pod stromem, jen kdyby byli se mnou a zůstali jsme tady. Nechci se vrátit do Nigérie. V Banki nic nezbylo,“ podotkla Dayo.

Města duchů

Banki dnes připomíná město duchů, lidé tam nemohou nic dělat, z bezpečnostních důvodů z něj ani nemohou odejít. Na patnáct tisíc vnitřně vysídlených Nigerijců tam žije v katastrofálních podmínkách už více než půl roku. „V Banki lidé nemají prakticky vůbec přístup k humanitární pomoci. Jsou izolováni a odříznuti ve městě, které bylo způli zničeno. Zcela závisí na pomoci zvenčí, jenže té se zoufale nedostává,“ přiblížil tamní situaci programový koordinátor *Lékařů bez hranic* Hugues Robert.

Podobně to vypadá na řadě dalších míst státu Borno, například v tamním druhém největším městě Bama. To je (či spíše bývalo) obchodním centrem na cestě do Kamerunu a díky tomu bývalo poměrně bohatým místem. Ty časy jsou však pryč. Dnes leží Bama na frontové linii bojů mezi hnutím Boko Haram, jenž si nyní říká Západoafrická provin-

© Benoit Finck / Lékaři bez hranic

Ambulantní výživové centrum Lékařů bez hranic v Bolori 2 ve státě Borno

cie Islámského státu, a nigerijskou armádou. Jeho obyvatelé před několika měsíci kvůli válčení utekli do Maiduguri.

„Dnes jsou v Bamě vidět jen vysídlení lidé, kteří byli nuceni opustit okolní vesnice. Žijí v táborech, který je pod kontrolou nigerijské armády, jež má ve městě základnu. Odhaduje se, že v tomto táboře žije kolem patnácti tisíc lidí, většinou žen a dětí, jimž nebylo ještě ani pět

let. Žijí v provizorních přístřešcích poskládaných z vlnitých plechů, které sebrali z místních domů. Nemají jak si obstarat obživu a závisí na pomoci zvenčí,“ přibližuje situaci ve městě Bama Hakim Khaldi, projektový koordinátor *Lékařů bez hranic*.

Ekonomika zkolabovala, úroda je zničena

Humanitární krize drtí stát Borno už dlouho, její rozsah se však naplno ukazuje s tím, jak armáda postupně získává kontrolu nad městy a vesnicemi. Současný konflikt na severovýchodě Nigérie vypukl v roce 2009, když Boko Haram zahájilo v této oblasti útoky. O pět let později už kontrolovalo velké části státu Borno a krize se přelila i přes hranice země a zamořila oblast Čadského jezera (kromě Nigérie se dotýká rovněž Kamerunu, Nigeru a Čadu). Na útěku se v okolí Čadského jezera ocitlo kvůli konfliktu 2,7 milionu lidí.

Loni spustila nigerijská armáda (s pomocí armád okolních zemí) tvrdou ofenzivu proti Boko Haram a postupně osvobodila mnoho měst a vesnic. Během bojů se však statisíce lidí ocitly na dlouhé měsíce odříznuty od okolního světa. Většina vysídlených obyvatel, kteří žijí ve městech osvobozených armádou, zcela závisí na humanitární pomoci. Kvůli útokům a bojům museli opustit domovy, lokální ekonomika zkolabovala, obchodní cesty jsou přerušeny, úroda zničena, dobytek vybitý. Většina populace už celé měsíce nemá co jíst a zdravotní stav těchto lidí je katastrofální.

© Ikram N'gadi / Lékaři bez hranic

Klinika Lékařů bez hranic ve městě Damboa. Situace v táborech pro vnitřně vysídlené zhoršuje období dešťů, jelikož lidé nemají pořádné přístřešky

Bliží se malariční komáři

„Největší problém je podvýživa. Například během jednoho z našich posledních výjezdů do města Bama jsme vyšetřili 3 294 dětí mladších pěti let a 513 jsme léčili kvůli podvýživě. Jinými slovy: 15,1 procent dětí bylo podvyživených, přičemž 4,2 procenta trpělo těžkou akutní podvýživou. Ačkoliv nutno dodat, že to je mírné zlepšení od naší předešlé návštěvy města v půli července, kdy jsme zaznamenali alarmujících 15 procent případů těžké akutní podvýživy,“ uvádí Hakim Khaldi.

Kromě toho lidé trpí kožními infekcemi kvůli nedostatku hygieny, průjmovými onemocněními a v neposlední řadě je ohrožuje malárie, jelikož začala sezona dešťů a zvýšil se počet malarických komárů.

„Problém s bydlením není ani zdaleka vyřešen. Většina lidí žije v provizorních příbytcích, které si ztloukli z rezavějících vlnitých plechů, a kvůli dešťům jim do nich zatéká. Někteří mají nyní plastové cely a stany, ale jelikož nemají okna, je v nich extrémně horko. Navíc jsme tam během našich výjezdů viděli přijít kolem čtyřiceti žen a dětí, které nemohly najít žádné ubytování, tak si musely ustlat na holé zemi,“ podotkl Hakim Khaldi. Nadto chybí voda, jelikož nefungují všechny vodní vrty, které jsou v táborech. *Lékaři bez hranic* požádali úřady, aby proočkovaly obyvatele tábora proti spalničkám, zápalu plic a choleře. Pokud se totiž některá z těchto chorob přidá k podvýživě, následky mohou být fatální.

Dostat se do odlehlých či odříznutých oblastí je extrémně složité a nebezpečné. Zoufale potřebná pomoc přichází jen pomalu. V nigerijském státě Borno je přítom nezbytná rychlá a masivní humanitární operace, zejména v odlehlých a odříznutých oblastech. Jinak se katastrofa bude zhoršovat. Nigerijské úřady se snaží na krizi reagovat, nicméně mají omezenou kapacitu a v Borno je zapotřebí mezinárodní pomoc.

Lékaři bez hranic v ČR proto vyhlásili krizovou sbírku na pomoc v Nigérii. „Statisíce lidí urgentně potřebují pomoc, a přesto zůstává tato obrovská krize zcela mimo pozornost veřejnosti a médií. Krize v oblasti Čadského jezera trvá již několikátým rokem a celkově se odhaduje, že v důsledku působení Boko Haram jsou téměř tři miliony lidí na útěku,“ upozorňuje ředitel *Lékařů bez hranic* v ČR Pavel Gruber. *Lékaři bez hranic* působí ve státě Borno od roku 2014. Navzdory velmi špatné bezpečnostní situaci se snaží svou pomoc rozšířit. ■

Krizová sbírka *Lékařů bez hranic* v ČR na pomoc v Nigérii č. ú.: 222 666 / 2700

Jak pomáhají *Lékaři bez hranic* ve státě Borno

Maiduguri – V hlavním městě státu Borno dnes žije více než 1,2 milionu vnitřně vysídlených lidí, většina v hostitelských komunitách, další v táborech. *Lékaři bez hranic* tam působí od dubna 2014. V několika klinikách mimo jiné poskytují pediatrickou péči, prenatální a postnatální péči, provádějí porody, léčí podvýživu. V minulosti pomáhali zvládat i epidemie cholery. V posledních měsících spustili rozsáhlé projekty, které mají zajistit dodávky vody a přijatelné hygienické standardy v táborech v Maiduguri.

Damboa – V tomto městě žije odhadem 50 až 60 tisíc lidí, mnoho z nich jsou lidé z okolních oblastí, kteří jsou vnitřně vysídlení. *Lékaři bez hranic* v Damboa působí od července a nyní tam mají dvě kliniky, kde poskytují primární zdravotní péči, léčí

podvýživu, malárii, průjmová onemocnění, kožní infekce.

Bama – V otřesných podmínkách tam žije odhadem 15 tisíc vnitřně vysídlených lidí, vysoký počet lidí trpí akutní formou podvýživy. *Lékaři bez hranic* do Bamy opakovaně vyjíždějí (první tým vyjel v červnu, v následujících měsících se na místo budou vracet). Poskytují tam lékařskou péči, mimo jiné léčí podvýživu a provedli opatření ke zlepšení sanitárních podmínek a přístupu k pitné vodě. Pomohli rovněž zorganizovat systém k převozu nemocných pacientů do nemocnice v Maiduguri.

Benisheik – V tomto městě *Lékaři bez hranic* provozují několik ambulantních výživových center. Podvyživené děti, které potřebují hospitalizaci, jsou posílány do výživového centra ve městě Damaturu ve státě Yobe, kde *Lékaři bez hranic* rovněž vedou výživový program.

Banki – *Lékaři bez hranic* tam poskytli urgentní lékařskou pomoc včetně terapeutické stravy pro podvyživené lidi, očkovali tisíce dětí proti spalničkám a mezi 3 600 rodin distribuovali humanitární potravinovou pomoc, mýdlo a moskytiéry. Šest lidí, kteří byli v kritickém stavu, nechali převést do nemocnice Mora v sousedním Kamerunu.

Lékaři bez hranic kromě toho pomáhají ve městech Monguno a Dikwa.

Podvýživou trpí zejména děti, jako to na snímku, které je léčeno ve výživovém centru ve městě Gwange

© Benoit Finck / *Lékaři bez hranic*

Missing maps: Zaplňujte bílá místa na mapách

Humanitární organizace se při své práci potýkají s překvapivým problémem. Mnoho míst, kde zasahují, dodnes není řádně zmapováno a chybí jim podrobné mapy. Proto vznikla iniciativa Missing maps, skrze níž může podle satelitních snímků v pohodlí svého počítače dotvářet mapy každý.

1 Lékaři bez hranic často pracují na místech, pro která nejsou dostupné mapy.

2 Při orientaci v terénu musí používat mapy staré nebo provizorní.

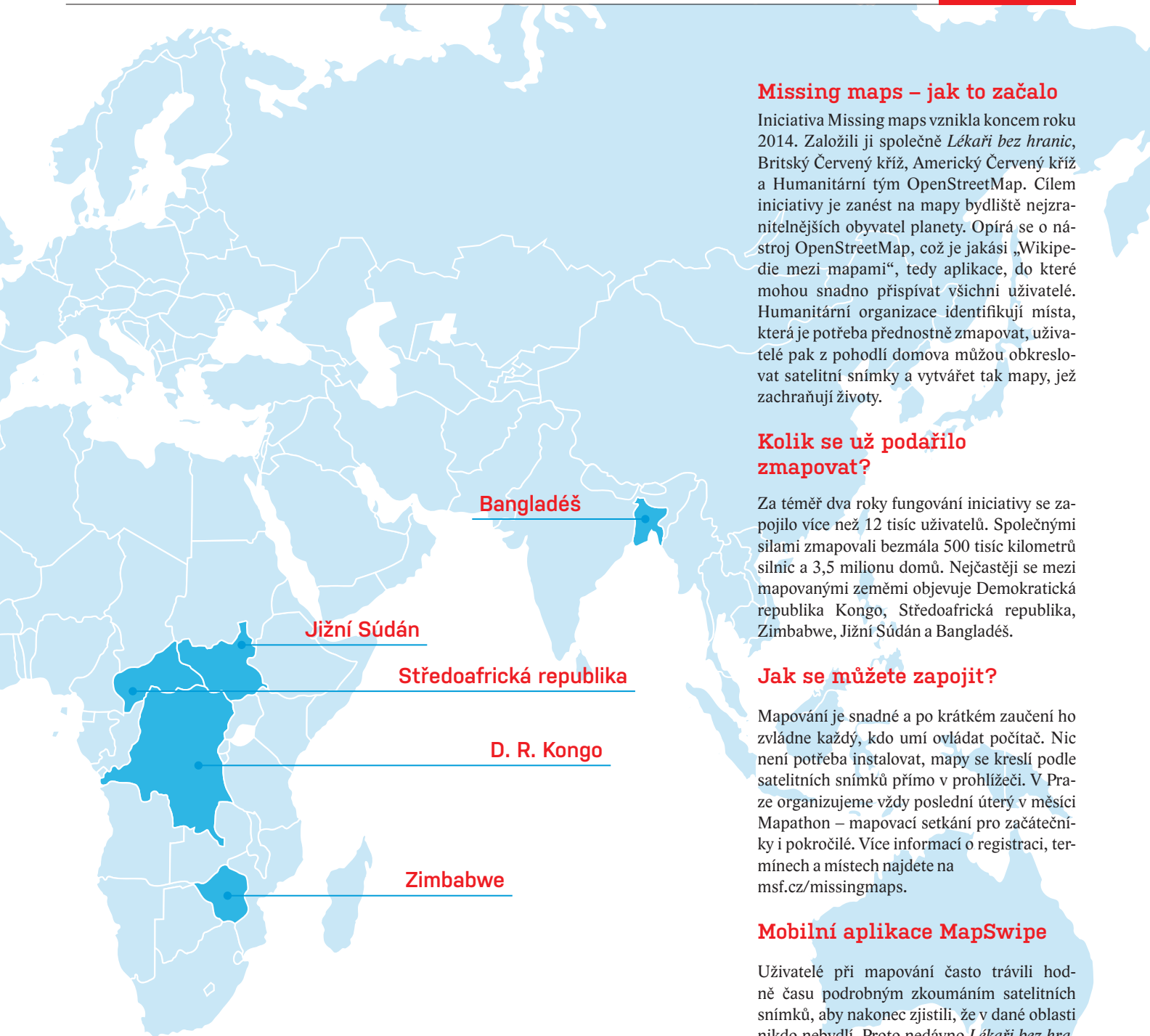
3 Prostřednictvím projektu Missing maps mohou lidé po celém světě na svém počítači překreslováním satelitních snímků mapy vytvářet.

4 Mapy, které dobrovolníci na dálku vytvoří, se ověřují na místě.

5 Hotové mapy nám umožňují poskytovat zdravotní péči lidem, kteří ji nejvíce potřebují.

Za téměř dva roky fungování iniciativy se zapojilo více než 12 tisíc uživatelů. Společnými silami zmapovali bezmála 500 tisíc kilometrů silnic a 3,5 milionu domů.

Missing maps – jak to začalo

Iniciativa Missing maps vznikla koncem roku 2014. Založili ji společně *Lékaři bez hranic*, Britský Červený kříž, Americký Červený kříž a Humanitární tým OpenStreetMap. Cílem iniciativy je zanechat na mapy bydliště nejzranitelnějších obyvatel planety. Opírá se o nástroj OpenStreetMap, což je jakási „Wikipedie mezi mapami“, tedy aplikace, do které mohou snadno přispívat všichni uživatelé. Humanitární organizace identifikují místa, která je potřeba přednostně zmapovat, uživatelé pak z pohodlí domova můžou obkreslovat satelitní snímky a vytvářet tak mapy, jež zachraňují životy.

Kolik se už podařilo zmapovat?

Za téměř dva roky fungování iniciativy se zapojilo více než 12 tisíc uživatelů. Společnými silami zmapovali bezmála 500 tisíc kilometrů silnic a 3,5 milionu domů. Nejčastěji se mezi mapovanými zeměmi objevuje Demokratická republika Kongo, Středoafriická republika, Zimbabwe, Jižní Súdán a Bangladéš.

Jak se můžete zapojit?

Mapování je snadné a po krátkém zaučení ho zvládne každý, kdo umí ovládat počítač. Nic není potřeba instalovat, mapy se kreslí podle satelitních snímků přímo v prohlížeči. V Praze organizujeme vždy poslední úterý v měsíci Mapathon – mapovací setkání pro začátečníky i pokročilé. Více informací o registraci, termínech a místech najdete na msf.cz/missingmaps.

Mobilní aplikace MapSwipe

Uživatelé při mapování často trávili hodně času podrobným zkoumáním satelitních snímků, aby nakonec zjistili, že v dané oblasti nikdo nebydlí. Proto nedávno *Lékaři bez hranic* vytvořili aplikaci MapSwipe – jednoduchý nástroj, který pomáhá s „předběžným mapováním“. Uživatelé sledují a označují, jestli se na zobrazeném kousku satelitního snímku nachází nějaký objekt (silnice, domy), nebo ne. Díky této práci se pak podrobné mapování může soustředit na konkrétní oblasti zájmu. MapSwipe je zábavná aplikace na telefony iPhone a Android, která konkrétním způsobem pomáhá zachraňovat lidské životy. Najdete ji v AppStore, Google Play, nebo na adrese mapswipe.org.

Zprávy z terénu

Největší očkovací kampaň proti choleře

© Laurence Hoenig / Lékaři bez hranic

V únoru propukla v zambijské metropoli Lusace epidemie cholery. Nemoc způsobuje těžké průjmy a zvracení, jež vedou k dehydrataci a mohou končit smrtí. V Lusace žije přibližně 1,2 milionu lidí namačkaných v „neformálních osadách“, kde cholera hrozí během každého období dešťů. Letos tato sezóna přišla později, vodní vrty proto vyschly a obyvatelé začali používat mělké nechráněné studny. Po deštích se záplavová voda smíchala s přetékajícími latrínami a kontaminovala jezera a řeky. Vzniklo ideální prostředí pro šíření cholery. *Lékaři bez hranic* tam proto spustili historicky největší očkovací kampaň proti této nemoci, při níž naočkovali více než 420 tisíc lidí.

Lékaři bez hranic se stáhli ze severu Jemenu

© Lékaři bez hranic

Lékaři bez hranic v srpnu evakovali spolupracovníky ze šesti nemocnic, které podporují na severu Jemenu. Rozhodli se tak po leteckém bombardování nemocnice Abs, při němž 15. srpna zemřelo 19 lidí a dalších 24 bylo zraněno. Za necelý rok to byl už čtvrtý útok na lékařská zařízení v Jemenu podporovaná *Lékaři bez hranic*, zároveň si vyžádal nejvíce obětí.

Terči nespočtu útoků se během války v Jemenu stala i další zdravotnická zařízení.

Nedlouho před útokem byly přerušeny mírové rozhovory mezi koalici vedenou Saúdskou Arábií a jednotkami Hútiú. Koalice poté na severu Jemenu obnovila a zesílila vojenské akce. Kvůli intenzitě ofenzívy přestaly být nemocnice v gubernorátech Saada a Hajjah bezpečné pro zdravotníky i pacienty. Chrání je přitom mezinárodní humanitární právo a Ženevské konvence. Rozhodnutí evakuovat zaměstnance není nikdy snadné, ale pokud neexistují spolehlivé záruky, že strany konfliktu budou respektovat chráněný statut zdravotnických zařízení, není někdy jiná možnost. Zmíněných šest nemocnic nadále funguje, lékařskou péči poskytují zdravotníci zaměstnaní státem a dobrovolníci. *Lékaři bez hranic* doufají, že se bezpečnostní situace zlepší a oni se do těchto nemocnic budou moci vrátit a poskytovat zoufale potřebnou pomoc.

Kam za Lékaři bez hranic

Benefiční violoncellový koncert

3. listopadu od 19:30 ve Vojenském kostele sv. Jana Nepomuckého v Praze – benefiční violoncellový koncert 5. ročníku Festivalu Brikcius – Violoncellové suity. Vstupné bude dobrovolné a veškerý výtěžek půjde na dobročinné účely organizace *Lékaři bez hranic*.

Promítání filmu Affliction / Nákaza

10. listopadu v 18:00 hodin v pražském Kině Aero – promítání filmu Affliction / Nákaza, který popisuje nedávnou epidemii eboly v západní Africe. Po promítání bude debata se spolupracovníky *Lékařů bez hranic* o boji s ebolou.

Mapathony

25. října a 29. listopadu (čas a místo upřesníme na našem facebookovém profilu) – Mapování bílých míst na mapách pomocí satelitních snímků v rámci projektu zvaného Missing maps. Potřebujete jen počítač a myš.

Více informací na www.lekari-bez-hranic.cz

SPOLUPRACOVNÍCI Z ČR A SR NA MISI (za poslední půlrok)

Ľuboš Badač

logistik – Jižní Súdán

Kani Biyoudi

administrátorka – Středoafrická republika

Lucie Brázdová

porodní asistentka – Středozemní moře, Libanon

Barbora Habáňová

administrátorka – Irák, Ukrajina

Ondřej Holcman

technický specialista – Jižní Súdán

Vlasta Hynková

zdravotní sestra – Libye

Martina Jurigová

zdravotní sestra – Jemen

Jana Károlyiová Machado

farmaceutka – Jižní Súdán, Papua-Nová Guinea

Jarmila Klieščiková

lékařka – Myanmar

Jitka Kosíková

zdravotní sestra – Jordánsko, Středozemní moře

Filip Krygel

chirurg – Jižní Súdán

Andrea Lisá

administrátorka – Jižní Súdán

Adéla Macková

anestezioložka – Irák, Afghánistán

Tereza Měřínská

psycholožka – Afghánistán

Zdeněk Müller

logistik – Irák

Markéta Němcová

logistička zásobování – Tanzanie

Mária Papšová

finanční koordinátorka – Itálie / Středozemní moře

Lenka Pažická

administrátorka – Ukrajina

Václav Pech

laboratorní specialista – Libanon

Lenka Pinkavová

administrátorka – Irák

Veronika Polcová

lékařka – Uganda, Svazijsko

Iveta Polochová

tisková koordinátorka – Libanon

Jan Pouza

logistik – Afghánistán

Aneta Stonová

administrátorka – Demokratická republika Kongo

Alexandra Topolská

psycholožka – Tanzanie

Jaroslav Volšický

logistik – Irák

Cesta na misi v Iráku

Logistik Zdeněk Müller se v létě vypravil na svou třetí misi do Iráku. Ve válkou devastované zemi působí jako takzvaný létající logistický manažer. Čili zajišťuje zázemí pro Lékaře bez hranic, aby mohli pomáhat vnitřně vysídleným Iráčanům a uprchlíkům ze Sýrie.

Ani jsem se nenadál a už jsem znovu ve slunném Iráku, kam jsem se vrátil po přerušení minulé mise a krátkém pobytu v Praze.

Nejprve jsem ale odletěl na bezpečnostní školení pro logistiky do Barcelony, kde je jedno z operačních center *Lékařů bez hranic*. Během celého týdne jsme se bavili o různých oblastech, kde hrozí člověku během mise nebezpečí. Namátkou to bylo ozbrojené přepadení, křížová palba, nález nevybuchlého předmětu nebo uváznutí v minovém poli.

Naučil jsem se, jak efektivně ochránit naši základnu, aby se okolní nebezpečí snížilo na minimum, na co si dát pozor s ohledem na požární bezpečnost a jak se nenechat zabít elektrickým proudem.

Školení se odehrávalo hlavně prostřednictvím případových studií a hraných situací. Dlouho nezapomenu, jaké to je, když vás přepadnou v autě, nebo když uváznete v minovém poli a je jen na vás, abyste sebe a celou posádku z toho vysekali. Vzhledem k tomu, jaká je bezpečnostní situace v Iráku, tak mi nabyté vědomosti budou nanejvýše užitečné a pomůžou zvýšit naši celkovou bezpečnost.

V Barceloně jsem se také potkal s Pájou, která dříve pracovala v pražské kanceláři *Lékařů bez hranic* a nyní pracuje v té barcelonské. To ona mě na konci roku 2014 pozvala k přijímacímu testu. Částečně jí vděčím za to, že dnes mohu sedět v iráckém Irbílu na zahradě naše-

Selfie při stěhování karavanu, já sedím na korbě dalšího nákladního auta

ho pronajatého domu a psát vám tyto řádky. Po školení jsme zašli na pár piv, pro mě ostatně na následující půlrok nejspíš posledních. Po půlnoci mi ještě zbylo pár hodin na rychlý spánek a v půl čtvrté ráno mě už nabíral taxík a vezl na barcelonské letiště. V půl čtvrté odpoledne jsem vystupoval na letišti v Irbílu.

Je tomu skoro přesně rok, co jsem sem přilétl poprvé. Stejně jako loni mě skoro omráčilo značné vedro a sucho. Irák už zase začíná být vyprahlý a prašný, zdaleka ne tak svěže zelený, jako když jsem koncem dubna odjížděl.

Opět mě čekalo vřelé uvítání a pár vtípků, že jsem tady tak často, že ze mě asi udělají místního zaměstnance. Dopoledne jsme se domluvili, co bude náplní mé mise. Vzhledem k mým schopnostem a zkušenostem ze mě totiž *Lékaři bez hranic* ještě před odletem udělali takzvaného létajícího logistického manažera. Bude

to znamenat cestování po Iráku a řešení toho nejnepříjemnějšího, co se na následující měsíce naplánovalo.

Třeba ve městě Tel Marak opravíme budovu, abychom tam mohli otevřít novou porodnici. Také navštívíme odlehle, ale hustě obydlené lokality blíže k válečné frontě. Budeme tam hledat budovy, které by mohly sloužit pro naše mobilní kliniky. Mým úkolem bude je opravit a vybavit vším potřebným, aby zde mohli naši zdravotníci léčit místní obyvatele, kteří nemají přístup k základní zdravotní péči.

Člověk se ani nenaděje a už všechno kolem zase pěkně frčí. Doufám, že mi vystačí energie, že všechno potřebné zvládnou a hlavně, že moje práce pomůže místním lidem a uprchlíkům v nouzi, kteří by bez nás na tom byli mnohem hůř.

Váš Zdeněk

Zajistit uprchlíkům dodávky pitné vody je jedním z úkolů logistika

Běhám, tedy pomáhám

Michal Najman je marketingový ředitel firmy, jež vytváří předpovědi počasí. Lékaře bez hranic se rozhodl podpořit poměrně netradičním způsobem. Běhá. A tím pomáhá. Přes českou kancelář Lékařů bez hranic si totiž koupil registraci na pražský půlmaraton, maraton i podzimní desetakilometrový běh. Zde popisuje svou motivaci.

Před několika lety jsem si pořídil fenku, která hrozně ráda běhá. Díky ní jsem začal poměrně intenzivně běhat i já. Za poslední půlrok jsem naběhal v průměru 200 kilometrů za měsíc a říkal jsem si, že by bylo dobré zase závodit. Letos poprvé jsem se rozhodl běžet maraton. Ještě nikdy jsem neběžel takovou vzdálenost. Zažíval jsem úplně vyčerpání, kdy tělo bolí a hlava odmítá běžet. Nejsem si jistý, že bych do toho šel jen tak. Motivovalo mě, že dělám něco pro organizaci, která je důležitá.

Mám pocit, že se mám dobře a daří se mi. Věřím, že je potřeba podpořit lidi či instituce pomáhající těm, kteří takové štěstí jako já nemají. Závodů se dají běžet za různé organizace. Pro mě jednoznačně vyhráli *Lékaři bez hranic*. V dnešní době je mnoho zemí nestabilních, místní vlády často nejsou schopné nebo ochot-

né zajistit základní zdravotní potřeby a tamní obyvatelé žijí v chaosu. *Lékaře bez hranic* považuju za jednu z nejdůležitějších organizací, protože jdou do toho chaosu a přinášejí alespoň nějaký základní klid. Vždy, když mám narozeniny, tak mi lidé přejí hodně zdraví. Zdraví je opravdu to nejpodstatnější. A *Lékaři bez hranic* se právě jemu věnují.

Na závodech je zajímavé potkávat další lidi, kteří na sobě mají triko *Lékařů bez hranic* anebo alespoň jejich štítek. Člověk neběží jenom za sebe, není anonymní v davu, ale je poslem myšlenky, předává vzkaz, posílá ho dál. Běžet v triku *Lékařů bez hranic* tedy znamená nejen podpořit organizaci finančně, ale také šířit její poselství.

Rád budu za *Lékaře bez hranic* dál běhat. A pokud bude jiná možnost, jak pomoci, rád to udělám. Považuju to za to nejmenší, co

můžu udělat. Operovat se asi nenaučím a nemůžu odjet někam dělat koordinátora. Asi by mě to neuvěřitelně bavilo, protože cestování je moje vášeň, ale moje časové vytížení a závazky mi to neumožňují. Pomáhám proto alespoň tímto způsobem, skrze běhání. Jsem rád, že nejsem jediný, kdo *Lékaře bez hranic* podporuje.

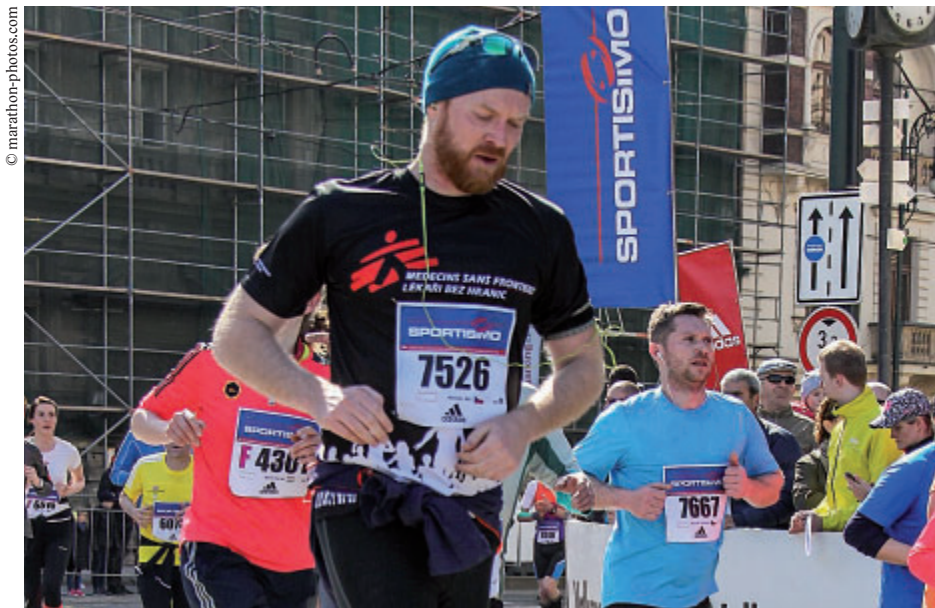
Těší mě, že přestože se s ostatními podporovateli nesetkávám, tak i díky tomuto časopisu vím, že existují. Že žijí lidé, kteří si uvědomují, že se máme skvěle, že žijeme v zemi, kde funguje zdravotnictví, školství, bezpečnost, nevypadává elektrina, z kohoutku nám teče pitná voda; což jsou věci, které v mnoha zemích nejsou vůbec běžné. Chtěl bych ostatním podporovatelům *Lékařů bez hranic* vzkázat, že je skvělé, že obětují svůj čas, peníze nebo obojí pro skvělou věc.

Jak běžet za Lékaře bez hranic

Přes webové stránky *Lékařů bez hranic* si můžete zakoupit registraci na některý z pražských běžeckých závodů.

Dostanete startovní balíček, včetně štítku s logem *Lékařů bez hranic*, který si můžete připevnit na běžecké triko a tím nám vyjádřit podporu.

Výtěžek z každé prodané registrace putuje přímo na naše projekty. Podpořit nás můžete i koupí běžeckého trika, a tím kromě finanční podpory pomůžete rovněž šířit osvětu o naší práci a lidech, kteří potřebují pomoci.

Michal Najman během pražského půlmaratonu

Léčit může i upečená bábovka

Věděli jste, že když pečete bábovku, nebo se necháte ostříhat, tak můžete zároveň i pomáhat? Pokud ne, tak vezte, že způsobů jak pomoci (třeba Lékařům bez hranic) získat potřebné peníze, je mnoho. A může to být i zábava.

Můžete uspořádat malou sbírku nebo akci, kde požádáte přátele či známé, aby přispěli. Nejenže nám takto pomůžete získat finanční prostředky, ale také rozšíříte povědomí o tom, kdo jsme a co děláme – a to je pro nás také velmi důležité. My vám rádi s organizací pomůžeme radou či materiály s informacemi o naší organizaci.

Nejprve je třeba se rozhodnout, co byste rádi udělali. Váš nápad může být pořádná výzva, ale i drobnost, která potěší vás nebo vaše známé. Pak o tom dejte vědět ostatním. Řekněte rodině, kamarádům a známým, co a proč se chystáte udělat a jak se mohou zapojit. Třeba se „jen“ dozvědět víc o *Lékařích bez hranic*, možná se rozhodnou přispět nebo vám pomoci s organizací, možná se k výzvě rovnou přidají. Využít můžete také sociální sítě, email nebo nástěnku ve vaší obci. K dispozici je i speciální platforma, kde můžete svoji výzvu zveřejnit a vaši příznivci mohou přispět online (více například na www.darujme.cz/ondrapromsf). Ať už zvolíte jakoukoliv cestu, nejdůležitější je vysvětlit ostatním, proč by měli přispět.

Na následujících řádcích přinášíme několik tipů pro inspiraci.

Hlavně mi k narozeninám nic nekupujte!

Pokud vás nenapadá nic, co byste si k narozeninám přáli a nechcete, aby se vám hromadily zbytečné dárky, požádejte přátele, aby vašim jménem přispěli na dobročinné účely. Dobrý pocit z toho, že jste pomohli někomu potřebnému, může těšit vás i dárci.

Je libo večeri nebo mariáš?

Plánujete uspořádat sešlost s přáteli, večeri nebo grilování? Můžete spojit příjemné s užitečným a požádat hosty o konkrétní částku nebo třeba o dobrovolný příspěvek. Peníze, které vám zbydou po nákupu surovin, můžete darovat a říci ostatním, na co jste společně přispěli. Nebo můžete zorganizovat partii mariáše či pokeru a výtěžek z banku věnovat

I když vyberete třeba „jen“ 350 Kč, pomůžete vyléčit 16 lidí z malárie, kterou onemocněl kupříkladu i osmnáctiletý Jihosúdánc Abuko Akuoko, jenž je na snímku

na charitativní účely. Doma můžete s klidným svědomím říct, že jdete získávat peníze pro charitu.

Prodejte, co umíte

Umíte péct nejlepší perníčky nebo sušenky? Jste přebornice v pletení široko daleko? Dobrotu můžete prodávat v domě, na zápase místního sportovního klubu nebo díky internetu i kdekoliv jinde.

Výzva pro vás i ostatní

Je něco, co byste rádi udělali, ale nenašli jste zatím čas nebo odvahu? Možná vám pomůže myšlenka, že tak podpoříte to, na čem vám záleží. Pro mnoho lidí je takovou výzvou maraton. Když se náš spolupracovník, lékař Ondřej Šimetka, rozhodl běžet slavný newyorský maraton, spojil jej právě s osobní výzvou: „Mé pracovní a rodinné povinnosti mě teď nějakou dobu na mise *Lékařů bez hranic* asi nepustí, rozhodl jsem se, že tentokrát pomůžu jiným „během

na dlouhou trať“ a v trochu větším městě,“ vysvětlil. Pokud nejste přímo maratonec, nevádí! Co se nechat motivovat k něčemu, co odkládáte? Třeba k hubnutí? Co říct přátelům a rodině, že zhubnete kilogram za každé „kilo“, které oni darují? Nejspíš vás podpoří a vy budete mít motivaci dotáhnout odkládaný cíl do konce.

Od teď se nehádám, od teď se vsázím!

Vaše výzva se může vztahovat i k méně seriózním věcem. Dělalí si z vás kamarádi legraci, že byste se měli ostříhat na ježka? Spusťte kampaň s cílem vybrat nějakou částku. Pokud vaši známí tyto peníze vyberou, budete mít sice o pár vlasů méně, ale zato budete mít dobrý pocit z pomoci ostatním a asi se i nasmějete.

Pokud se vám právě v hlavě zrodil nápad, napište nám na dary@lekari-bez-hranic.cz, rádi Vám s uspořádáním akce pomůžeme!

Šimon Presser
Péče o dárci

10

10 LET V ČESKÉ REPUBLICE

Lékaři bez hranic pomáhají i díky Čechům tam, kde je to nejvíce potřeba. V téměř 70 zemích světa